

แบบอย่างที่ดี (Best Practice)

รูปแบบการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน PRA MODEL เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning

ที่มาและความสำคัญ

การนิเทศการศึกษาถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูมีบทบาทหน้าที่หลักสำคัญในระบบโรงเรียน นับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบันนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนจุดเน้นที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัยการปรับเปลี่ยนนั้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่ตรงกันก็คือ การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพมากขึ้น และเป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นการกระตุ้นความคิดให้เกิดกับครู ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความต้องการจำเป็นที่ได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่สูงขึ้น จึงทำให้ครูผู้สอนเป็นครูผู้มีความรู้และมีสมรรถนะ มีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอซึ่งส่งผลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

โรงเรียนปราชญ์ราชูราษฎร์อรัญเน้นการจัดการศึกษาตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีระบบการมีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA ด้วยการบริหารงานที่เป็นระบบแบบกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการดำเนินการตามกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ คือ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลสอดคล้องกับพันธกิจหลัก 5 ประการของโรงเรียน งานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนปราชญ์ราชูราษฎร์อรัญจึงมีการวางแผนการนิเทศการสอนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสามารถจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ด้วยรูปแบบ PRA Model

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
2. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการ หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

โรงเรียนปราชญ์ราชูราษฎร์อรัญมีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยการนำหลักการของวงจรคุณภาพ (PDCA) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้วยการบริหารที่เป็นระบบ ยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ PRA Model ดังนี้

การนิเทศการศึกษาด้วย PRA Model

1. P – Participation การทำงานอย่างมีส่วนร่วม
 - 1.1 ประชุมวางแผนการทำการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการเรียนการสอนครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการเรียนการสอนครู
 - 1.4. กำหนดตารางการนิเทศชั้นเรียนโดยให้ครูผู้รับการนิเทศเลือกวัน เวลาที่จะรับการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
2. R - Reaction ขั้นปฏิบัติการ
 - 2.1 ประชุมคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการเรียนการสอนครูเพื่อสร้างเครื่องมือในการนิเทศและเยี่ยมชั้นเรียน
 - 2.2 นิเทศชั้นเรียนและเยี่ยมชั้นเรียนตามตารางที่กำหนด
 - 2.3 บันทึกการนิเทศชั้นเรียนลงในแบบบันทึกการนิเทศชั้นเรียน
3. A -Assessment ขั้นประเมินผล
 - 3.1 ครูผู้สอนและทีมนิเทศ ร่วมประชุมสรุปผล สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติ บันทึกผลสำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับตามประเด็นประกอบการนิเทศ
 - 3.2 นำจุดอ่อนมาปรับ คงจุดแข็งทำต่อเนื่อง

การประเมินผล

การประเมินผลในการนิเทศภายในชั้นเรียนด้วยแบบการนิเทศการสอน และแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ และนำผลของการประเมินมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยระบุช่วงเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพลงในตารางสอนครูสัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง พบว่า ครูส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสอนจากครูที่มีความเชี่ยวชาญ มีความชำนาญ และร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็น มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ร่วมกันได้จริง สามารถจัดการเรียนการสอนในลักษณะ Team Teaching และสามารถจัดการวิจัยในชั้นเรียนเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม ครูได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน เกิดความสามัคคี เน้นการมีส่วนร่วม เกิดความร่วมมือนำมาใช้ในการทำงาน สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพ มีการเผยแพร่ผลงานดีเด่นต่อสาธารณะ สามารถเป็นวิทยากร ได้รับรางวัลจากการจัดการเรียนรู้ในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ ภาค และระดับชาติ ผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ 100

ผลลัพธ์

จากการวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทั้งโรงเรียน ที่ได้ทำการออกแบบก่อนนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยให้คณะกรรมการนิเทศภายในเป็นผู้ตรวจสอบ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้มีคุณภาพเหมาะสม ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ในภาพรวมของโรงเรียน ในการศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ใช้วิธีการสังเกตการสอนโดยคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งครูแต่ละคนจะได้รับการนิเทศการสอน แล้วนำผล ที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ ซึ่งจากการดำเนินงาน พบว่า คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในภาพรวมของโรงเรียน มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การนิเทศภายในติดตามการจัดการเรียนการสอน เป็นผลให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลสำเร็จต่อผู้เรียน ได้รับรางวัลที่เป็นแบบอย่างได้จากการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

รางวัลเคมีดาว DOW-CST AWARD ระดับประเทศ

1. นางสาวณัฐริกานต์ คำชู รางวัลชนะเลิศการประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การทดลอง เรื่อง Electric Greenery ได้รับโล่พระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 3 คน ได้แก่

1. นายเดชธร ยิ่งสุข	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1
2. นางสาวศิริดา กุลวสุตติ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1
3. นางสาวปานทิพย์ อมรพงศ์รักษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1

ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม เงินรางวัล 40,000 บาท

2. นางสาวสุรรัตน์ กล้าเผชิญโชค รางวัลชมเชย การประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การทดลอง เรื่อง Natural Surfactant & its property โดยมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 3 คน ได้แก่

1. เด็กชายปณิทัต ทองกลัด	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1
2. เด็กชายภัทรกร สำเภาโคก	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1
3. เด็กหญิงปวีร์ธิดา แจกสีหา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1

ได้รับรางวัลชมเชย เงินรางวัล 5,000 บาท

ภาพ รางวัลเคมีดาว DOW-CST AWARD ระดับประเทศ

รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ระดับชาติ

1. นางสาวณัฐธิดา ขามเย็น	รางวัลเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ด้านวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. นางสาวอรุณมัย ยิ่งสุข	รางวัลเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม Active Teacher ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน กลุ่มวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. นายชยวินท์ โฉมงาม	รางวัลเหรียญเงิน ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ด้านวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาพ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ระดับชาติ

รางวัลผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. นางสาวยุตารัตน์ เพ็ชรรุ่ง	รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
2. นางสาวอรุณมัย ยิ่งสุข	รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. นางวรรณพัชร เกาคำ	รางวัลชนะเลิศ งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. นางสาวสุริยาพร สังข์สี	รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

รางวัลผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. นางสาวประกาย สีเขียว	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
2. นายธนพนธ์ จรรย์วัน	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาพ ผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice “เพชร สวม.ปราจีนบุรี นครนายก”

รางวัล ครูต้นแบบ จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องในวันครู ครั้งที่ 68 พุทธศักราช 2567

1. นางสาวธมลพัชร โพธิ์ศรี รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. นางสาวกิรินันท์ ถกกลประจักษ์ รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. นางสาวยุตารัตน์ เพ็ชรรุ่ง รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
4. นายพพระ แก้วโกย รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
5. นางชนมณ เครือวงษา รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
6. นางสาวณัฐนิชา ขามเย็น รางวัลชนะเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
7. นางสาวชาลิตา นาคสุก รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฯ

ภาพ รางวัลครูต้นแบบ จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องในวันครู ครั้งที่ 68 พุทธศักราช 2567

นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน PRA MODEL ยังส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ปีการศึกษา 2565 และปีการศึกษา 2566 ได้คะแนนเฉลี่ยทุกวิชาของการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่ ระดับสังกัด ระดับภาค และระดับประเทศ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564

ปีการศึกษา 2565 และปีการศึกษา 2566 ได้คะแนนเฉลี่ยทุกวิชาของการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่ ระดับสังกัด ระดับภาค และระดับประเทศ

ปัจจัยหรือสิ่งสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ

การนิเทศภายในด้วยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง เป็นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาตรงประเด็นมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะบุคลากรภายในจะมีความเข้าใจในบริบทของโรงเรียน และข้อจำกัดของเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี ดังนั้น กระบวนการพัฒนาจึงสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โรงเรียนมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นโรงเรียนเป็นฐาน และสอดคล้องกับภารกิจการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

การเผยแพร่ผลงาน

จากความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนปราชญ์ราษฎร์อารุง ได้มีการนำเสนอเผยแพร่ผลงานในเว็บไซต์ของโรงเรียน www.pra.ac.th เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2565 การศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ศึกษาพิเศษ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้ความต้องการของผู้เรียน และเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564 คณะผู้บริหารและคุณครูจากโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคมมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านหลักสูตร โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน